

Stopień naukowy: doktor

Stanowisko: adiunkt w Katedrze Lingwistyki Kulturowej i Komunikacji Społecznej

Zainteresowania naukowe:

lingwistyka kulturowa, etnolingwistyka, polska demonologia ludowa, stereotypy językowe, stereotypy etniczne, sacrum pozytywne (Bóg) i sacrum negatywne (diabeł) w polskiej frazeologii i paremiologii, obraz człowieka w jednostkach frazeologicznych i paremiach z pola leksykalno-semantycznego "DIABEŁ"

Wybrane publikacje:

Monografia:

1. *Polskie ludowe słownictwo mitologiczne*, Kraków 2004 [analiza polskich gwarowych nazw istot demonicznych, demona zła – diabła oraz innych demonów], dostęp: pbc.up.krakow.pl/dlibra/docmetadata?id=3993&from=&dirids=1&ver_id=&lp=1&QI=

Artykuły:

1. *Dialogiczność w powieści epistolarnej Kazimierza Brandysa „Wariacje pocztowe”*, „Język Polski” 1996, nr 2–3, s. 130–134.
2. *Nazwy demonów w „Ludzie białoruskim” Michała Federowskiego*, [w:] *W kręgu twórczości Michała Federowskiego. W stulecie wydania I tomu „Ludu białoruskiego”. Materiały z sesji naukowej*, red. M. T. Lizisowa i A. Aleksandrowicz, Kraków 1998, s. 96–108.
3. *Słowiańskie demony domowe zarejestrowane w Słowniku wileńskim*, „Język Polski” 1999, nr 4, s. 270–275.
4. *Nazwy demonów w gwarach południowo-wschodniej Polski (demonia zła, demonów atmosferycznych oraz demonów wodnych i brzegowych)*, [w:] *Język. Teoria – Dydaktyka. Materiały 21. konferencji językoznawczej*, red. B. Greszczuk, Rzeszów 1999, s. 65–81.
5. *Polska ludowa terminologia mitologiczna – demony domowe*, *Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis*, t. VI: *Studia Linguistica I*, Kraków 2002, s. 71–95.
6. *Michał Bałucki „Typy i obrazki krakowskie” – realizm świata przedstawionego a realizm języka*, [w:] *Świat Michała Bałuckiego*, red. T. Budrewicz, Kraków 2002, s. 267–290.
7. *Poleski diabeł – próba charakterystyki etnograficznej i językoznawczej*, [w:] *Od strony kresów. Studia i szkice*, część III, red. H. Bursztyńska, Kraków 2005, s. 270–274.
8. *Kobieta w poezji Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego*, [w:] *Dzieje i życie Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego*, red. A. Kulawik i J. Ossowski, Kraków 2005, t. I, s. 141–153.
9. *Język w Małopolsce – osobliwości regionalne*, [w:] *Edukacja regionalna. Ziemia Krakowska*, Kraków 2005 [publikacja Małopolskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Krakowie].
10. *Świat nadzmysłowy ludu w małej ojczyźnie Adama Mickiewicza*, [w:] „Зкрайнавагрудскага...”. *Малаяайчынаўжыціці ўтворчасціАдамаМіцкевіча*, падрэдакцыя С. П. Мусіенкі, Гродна 2006, s. 139–148.
11. *Stereotyp Cygana w języku polskim*, [w:] *Romowie w Polsce – historia, prawo, kultura*, red. P. Borek, Kraków 2007, s. 8–23.
12. *Stereotypy etniczne – kryteria inności, obcości*, [w:] *Językoznawstwo historyczne i typologiczne. W 100-lecie urodzin profesora Tadeusza Milewskiego*, *Polska Akademia Umiejętności, Rozprawy Wydziału Filologicznego*, t. LXXVI, Kraków 2008, s. 583–599.
13. *„Gdzie diabeł nie może, tam babę pośle” – o diable i komunikacji między ludźmi (na podstawie polskich przysłów i frazeologizmów)*, [w:] *Komunikacja międzyludzka. Leksyka – Semantyka – Pragmatyka*, t. II, red. E. Komorowska, K. Kondziola-Pich, Szczecin 2011, s. 73–86.
14. *Diabeł tkwi... we frazeologii*, *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*, nr 90: *Studia Russologica IV. Europa Słowian w świetle socjo- i etnolingwistyki. Przeszłość, teraźniejszość*, red. E. Książek i M. Wojtyła-Świerżowska, Kraków 2011, s. 42–51.
15. *Boskie a diabelskie – na podstawie polskich przysłów i frazeologizmów*, *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*, nr 107: *Studia Linguistica VI. Dialog z tradycją*, cz. 1, red. S. Koziara, E. Młynarczyk, B. Skowronek, Kraków 2011, s. 208–223.
16. *Jak mówimy o lenistwie? – na podstawie polskich przysłów i frazeologizmów*, [w:] *Parémie národů slovanských VI. Sborník příspěvků z mezinárodní konference konané v Ostravě ve dnech 9–10.10.2012*, editor Ph. Dr. Ljuba Mrovčová, Ph. D., Ostrava 2012, s. 39–58.
17. *Obraz stołu w polszczyźnie*, „Język Polski” 2012, nr 4, s. 301–311.

18. *O liczbie diabłów – na postawie polskich frazeologizmów i przysłów*, [w:] *Komunikacja międzyludzka. Leksyka – Semantyka – Pragmatyka*, t. III, red. E. Komorowska, K. Kondziola-Pich, A. Ochrynowicz, Szczecin 2012, s. 100–119.
19. *O jedzeniu i pracy – na podstawie polskich przysłów*, *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*, nr 131: *Studia Linguistica VIII*, Kraków 2013, s. 62–72.
20. *Kamień a człowiek – wartościowanie we frazeologizmach z leksemem „kamień”*, [w:] *Kamień w literaturze, języku i kulturze*, t. II, red. naukowa M. Roszczyńska i K. Wądolny-Tatar, Kraków 2013, s. 88–107.
21. *Diabeł i inne demony grasujące niegdyś na ziemi gorczańskiej (zagórzańskiej)*, [w:] *Historia, tradycja, kultura. Księga referatów z konferencji naukowej w Kasinie Wielkiej*, red. J. Kobylińska, P. Lulek, M. Mączyński, Kasina Wielka 2013, s. 37–41.
22. *Potoczne rozumienie pojęcia PRAWDA – analiza polskich przysłów*, [w:] *Język poza granicami języka III. Oblicza prawdy w filozofii, kulturze, języku*, red. naukowa A. Kikiewicz i E. Starzyńska-Kościuszko, Olsztyn 2014, s. 235–247.
23. *Krasnoludki a polska demonologia ludowa – nazwy krasnoludków*, [w:] *Ludzie i krasnoludki – powinowactwa z wyboru*, red. T. Budrewicz, J. Majchrzyk, współpraca J. Axer, T. Bujnicki, Warszawa 2014, s. 129–146.
24. *O aktywności człowieka – na podstawie jednostek frazeologicznych z komponentem ‘diabeł’*, [w:] *Język w środowisku wiejskim. Gwara – społeczeństwo – kultura*, t. II, red. E. Rudnicka-Fira, M. Błasiak-Tytuła, Kraków 2014, s. 133–150.
25. *„Ni pies, nie bies” – jednostki frazeologiczne z komponentami ‘pies’ oraz ‘diabeł’ w polszczyźnie*, [w:] *Životinje u frazeološkom ruhu*, urednica I. Vidović Bolt, Zagreb 2014, s. 1–13, dostęp online: http://www.animalisticki-frazemi.eu/images/frazemi/zbornik_radova/Dzwigol%20za%20WEB.pdf; karta tytułowa: <http://www.animalisticki-frazemi.eu/index.php/impressum>; spis treści: <http://www.animalisticki-frazemi.eu/index.php/2-uncategorised/17-kazalo>
26. *O „diabelskich” nazwach i nazwaniach*, [w:] *Polono-Slavica in honorem Maria Wojtyła-Świerzowska*, red. naukowa L. Bednarczyk, H. Chodurska, A. Mazulis-Frydel, *Krakowskie Studia Sławistyczne II*, Kraków 2014, s. 77–90.
27. *„Gdybym był bogaty...” – obraz człowieka bogatego w polskich przysłowiach*, [w:] *Parémie národů slovanských VII*, red. E. Mrhačová, U. Kolberová, Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Ostrawskiego, Ostrawa 2014, s. 57–67.
28. *Pieśni ludowe z Suszca i okolic*, [w:] *Lubelska pieśń ludowa na tle porównawczym*, red. J. Bartmiński, B. Maksymiuk-Pacek, Lublin 2014, s. 287–299.
29. *„Jedz, a bądź zdrow” – porady dotyczące jedzenia i zdrowia (na podstawie polskich przysłów i powiedzeń)*, [w:] *Dialog z Tradycją*, t. III: *Język – kultura – media*, red. R. Dźwigoł, I. Steczko, Kraków 2015, s. 199–214.
30. *Ślady wierzeń ludowych odzwierciedlone w jednostkach frazeologicznych*, [w:] *W kręgu dawnej polszczyzny II*, red. M. Mączyński, E. Horyń, E. Zmuda, Kraków 2016, s. 333–358.
31. *Types of laughter – based on the analysis of Polish phraseologisms and proverbs*, [w:] *Linguo-cultural research on phraseology*, eds. J. Szerszunowicz, B. Nowowiejski, P. Ishida, K. Yagi, *Intercontinental Dialogue on Phraseology*, vol. 3, Białystok 2015, s. 361–372.
32. *„Mała ojczyzna” Ślązaka we frazeologizmach i przysłowiach gwarowych (Śląsk Cieszyński, Górny Śląsk, Śląsk Opolski)*, *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*, nr 190: *Studia Linguistica X*, s. 15–39.
33. *Diabeł w reklamie – aspekt kulturowy i językowy* [w:] *Język a media. Zjawiska językowe i komunikacyjne we współczesnych mediach*, red. B. Skowronek, E. Horyń, A. Walecka-Rynduch, Kraków 2016, s. 191–203.

artykuły w druku:

1. *O człowieku w aspekcie fizycznym – na podstawie jednostek frazeologicznych z komponentem ‘diabeł’* [w druku: *Problemy Frazeologii Europejskiej*, t. X].
2. *Nazwy z zakresu kultury materialnej motywowane pojęciami z zakresu kultury duchowej* [w druku: *Dialog z Tradycją V*].

3. „Ś ciebie mo diabol pociechę”. O charakterze człowieka na podstawie frazeologizmów i paremii z pola leksykalno-semantycznego [w druku: monografia *Słowiańska frazeologia gwarowa*].
4. *Anioł w świetle frazeologii i paremiologii* [w druku: monografia *Trwałość i zmienność w języku. In memoriam Mariani Kucala*].

artykuły oddane do recenzji:

Recenzje:

1. *O języku studentów krakowskich na przełomie wieków w aspekcie aksjologicznym*, „Nowa Poliszczyna” 2005, nr 3, s. 61–62. Recenzja książki: M. Zarębina i K. Gąsiorek, *Świat wartości w języku studentów krakowskich przełomu wieków*, Kraków 2005.
2. *Zbiór przepisów na piękną i poprawną polszczyznę*, „Nowa Poliszczyna” 2006, nr 4, s. 61–62. Recenzja książki: K. Gąsiorek, *Język polski? Nie taki trudny! czyli jak unikać kłopotów językowych*, Kraków 2006.
3. *Polskie ludowe stereotypy etniczne*, [w:] *Studia o Romach w Polsce i w Europie*, red. P. Borek, Kraków 2013, s. 279–282. Recenzja książki: A. Tyrpa, *Cudzoziemcy i obce kraje w dialektach polskich*, Kraków 2011.
4. „Poradnik Językowy” 2015, nr 6, s. 113-117. Recenzja książki: M. Puda-Blokesz, *Mitologizmy frazeologiczne w języku polskim (na materiale leksykografii XX i XXI w.)*, Kraków 2014.

Prace pod redakcją:

1. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*, nr 167: *Studia Linguistica IX*, Kraków 2014, ss. 141 (współredaktor tematyczny tomu).
2. *Dialog z Tradycją*, t. III: *Język – komunikacja – kultura*, red. naukowa R. Dźwigoł, I. Steczko, Kraków 2015, ss. 466 (współredaktor naukowy tomu).
3. *Dialog z Tradycją*, t. IV: *Język – komunikacja – kultura*, red. naukowa R. Dźwigoł, I. Steczko, Kraków 2015, ss. 420 (współredaktor naukowy tomu).

Wybrane konferencje:

1. Ogólnopolska konferencja naukowa „Świat Michała Bałuckiego”, Kraków 30 maja–1 czerwca 2001 r.; referat: *Michał Bałucki „Typy i obrazy krakowskie” – realizm świata przedstawionego a realizm języka*.
2. Międzynarodowa konferencja naukowa „Dzieło i życie Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego”, Kraków 3–5 grudnia 2003 r.; referat: *Kobieta w poezji Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego*.
3. Ogólnopolska konferencja naukowa „Słownictwo – frazeologia – stylistyka”. W dziesiątą rocznicę śmierci Profesor Marii Schabowskiej, Kraków 20–21 października 2005 r.; referat: *Stereotyp Cygana w języku polskim*.
4. Ogólnopolska konferencja naukowa „Językoznawstwa historyczne i typologiczne”. W 100-lecie urodzin Profesora Tadeusza Milewskiego, Kraków 7–8 grudnia 2007 r.; referat: *Stereotypy etniczne – kryteria inności, obcości*.
5. III ogólnopolska konferencja naukowa „Kultura stołu w wiekach dawnych”, Pszczyna 5–6 czerwca 2009 r.; referat: *Obraz stołu w polszczyźnie*.
6. Sesja w ramach Międzynarodowej Szkoły Humanistycznej Europy Wschodniej „Ludzie i krasnoludki – powinowactwa z wyboru?”, Warszawa 26–28 października 2009 r.; referat: *Krasnoludki a polska demonologia ludowa – nazwy krasnoludków*.
7. Międzynarodowa konferencja naukowa „Europa Słowian w świetle socjo- i etnolingwistyki. Teraźniejszość i przeszłość”, Kraków 4–5 grudnia 2009 r.; referat: *Diabeł tkwi... we frazeologii*.
8. konferencja naukowa „Dialog z tradycją (język – kultura – media)”, Kraków 7–8 grudnia 2010 r.; referat: *Boskie a diabelskie – na podstawie polskich przysłów i frazeologizmów*.
9. Międzynarodowa konferencja folklorystyczna „Lubelska pieśń ludowa na tle porównawczym”, Lublin 27–28 czerwca 2011 r.; referat: *Pieśni ludowe z Suszca i okolic*.
10. II Międzynarodowa Konferencja Pragmalingwistyczna „Komunikacja międzyludzka. Leksyka. Semantyka. Pragmatyka”, Pobierowo 22–24 września 2011 r.; referat: *„Gdzie diabeł nie może, tam babę pošle” – o diable i komunikacji między ludźmi (na podstawie polskich przysłów i frazeologizmów)*.

11. Międzynarodowa konferencja naukowa „Kamień w języku, literaturze i kulturze”, Kraków 8–9 grudnia 2011 r.; referat: *Kamień a człowiek – wartościowanie we frazeologizmach z leksemem „kamień”*.
12. Międzynarodowa slawistyczna konferencja naukowa „Parémie Narodů Slovanských VI”, Ostrava 9–10 października 2012 r.; referat: *Jak mŏwimy o lenistwie? – na podstawie polskich przysłów i frazeologizmŏw*.
13. Ogólnopolska konferencja dialektologiczna „Język w środowisku wiejskim”. W 110 rocznicę urodzin Profesora Eugeniusza Pawłowskiego, Kraków 6–7 grudnia 2012 r.; referat: *O aktywności człowieka – na podstawie jednostek frazeologicznych z komponentem ‘diabeł’*.
14. Obrady Sekcji Frazeologicznej Komitetu Językoznawstwa PAN, Warszawa 22 lutego 2013 r.; referat: *O człowieku w aspekcie fizycznym – na podstawie jednostek frazeologicznych z komponentem ‘diabeł’*.
15. Konferencja naukowa „650 lat wsi Kasina Wielka”, Kasina Wielka 11 maja 2013 r.; referat *Diabeł i inne demony grasujące niegdyś na ziemi gorczańskiej (zagórzańskiej)*.
16. Międzynarodowa konferencja naukowa „Prawda, prawdy, prawdą, o prawdzie... – tak naprawdę! Oblicza prawdy w filozofii, kulturze, języku”, z cyklu: Język poza granicami języka, Szczecin – Tumiany 20–21 czerwca 2013 r.; referat: *Potoczne rozumienie pojęcia PRAWDA – analiza polskich przysłów i frazeologizmŏw*.
17. Międzynarodowa konferencja naukowa „Dialog z tradycją II (język – kultura – media)”, Kraków 21–22 października 2013 r., referat „*Jedz, a bądź zdrow*” – porady dotyczące jedzenia i zdrowia (na podstawie polskich przysłów i powiedzeń).
18. XII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Słowo. Tekst. Czas”. Frazeologia w idiolektach i systemach języków słowiańskich. W 200. rocznicę urodzin Tarasa Szewczenki, Szczecin 14–15 listopada 2013 r.; referat: *Obraz śmiechu w polskiej frazeologii i paremiologii*.
19. Międzynarodowa slawistyczna konferencja naukowa „Parémie Narodů Slovanských VII”, Ostrava 17–18 września 2014 r.; referat: „*Gdybym był bogaty...*” – obraz człowieka bogatego w polskich przysłowiach.
20. Międzynarodowa konferencja historycznojęzykowa „W kręgu dawnej polszczyzny”, Kraków 4-5 grudnia 2014 r.; referat: *Ślady wierzeń ludowych z zakresu demonologii odzwierciedlone w jednostkach frazeologicznych*
21. Ogólnopolska konferencja naukowa „Dziedzictwo kultury materialnej utrwalone w leksyce, frazeologii i paremiologii języków słowiańskich”, Kraków 27-28 kwietnia 2015 r.; referat: *Nazwy z zakresu kultury materialnej motywowane pojęciami z zakresu kultury duchowej*
22. Konferencja naukowa „Region w kulturze”, Częstochowa 25 września 2015 r., referat: „*Mała ojczyzna*” w świetle frazeologii i paremiologii gwar śląskich
23. Międzynarodowa konferencja naukowa „Słowiańska frazeologia gwarowa”, Kraków 3-4 października 2015 r., referat: „*Ś ciebie mo diaboł pociechę*”. O charakterze człowieka na podstawie frazeologizmŏw i paremii z pola leksykalno-semantycznego
24. konferencja EUROJOS XI w ramach projektu badawczego „Metody analizy językowego obrazu świata w kontekście badań porównawczych”, Warszawa 13 października 2015 r. (uczestnictwo w konferencji bez referatu)
25. ogólnopolska konferencja naukowa „Czarownice”, Górnśląski Park Etnograficzny, Chorzów 12-13 maja 2016 r., referat *Ślady ludowych przekonań wierzeniowych na temat czarownicy we frazeologii i paremiologii polskiej*

Popularyzacja nauki:

- wykład podczas konferencji „Edukacja Regionalna. Ziemia Krakowska”, zorganizowanej przez Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Departament Kultury UMWM (w ramach projektu edukacyjnego „Edukacja Regionalna. Małopolska”) 26 października 2005 r., temat: *Język w Małopolsce – osobliwości regionalne*.
- wywiad w czasopiśmie (opublikowany po konferencji w Kasinie Wielkiej): *W ludowych wierzeniach z rejonu Gorców roilo się od diabłów i demonŏw. Z dr Renatą Dźwigŏł rozmawia Teresa Zielińska*, „Gazeta Nowosądecka” 17 maja 2013 r., s. 6.
- wykład na Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Nowym Sączu (sekcja kulturoznawcza) 28 listopada 2013 r., temat: *Stereotypy językowe – na przykładzie stereotypŏw etnicznych*.

- wykład w Towarzystwie Miłośników Języka Polskiego, Oddział Kraków 13 maja 2014 r., temat: „*Ni pies, ni bies*” – o jednostkach frazeologicznych z komponentami ‘pies’ oraz ‘diabeł’.
- wykład w VI Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Mickiewicza w Krakowie 19 czerwca 2015 r., temat: *Stereotypy mieszkają w języku*

Kontakt: rdzwigol@wp.pl